

'POLITIEKE GEVANGENEN'

en, niet te vergeten, van de economische criminaliteit tot een overstelpend aantal arrestanten leidde, moet, dunkt ons, in het oog gehouden worden dat wie zich boven de wet stelt, er geen sterke behoefte aan heeft, regels, welke ook, in acht te nemen.

★

Over de Duitse berechting komen wij in dit hoofdstuk nog te schrijven – hier willen wij louter de al genoemde *Abtrennung* behandelen, d.w.z. de besluiten van de *Sicherheitspolizei* om van bij een en dezelfde zaak betrokken en dus bij elkaar behorende arrestanten slechts een deel te laten berechten en de overigen zonder enige berechting te straffen door opzending naar een concentratiekamp in Nederland of in Duitsland. Cijfers die duidelijk maken of er althans een denkbeeld van geven, hoeveel economische gevangenen zijn *abgetrennt*, zijn niet bewaard gebleven. Van de *Abtrennung* van politieke gevangenen, speciaal dan van illegale werkers, weten wij iets meer. Zo werd, gelijk wij reeds aan het slot van deel 4 vermeldden, begin '41 tegen drie-enveertig leden van de Geuzen-groep een proces gevoerd, maar honderdzeven-en-vijftig werden *abgetrennt* en voor onbepaalde tijd naar Buchenwald gezonden, waar drie-en-vijftig hunner omgekomen zijn. Wij weten voorts dat zich, op een geschat totaal van 4 500 arrestanten van de *Sicherheitspolizei* in het gehele jaar '41, kort voor het einde van dat jaar, nl. op 14 december, 1 805 gevangenen in Nederlandse gevangnissen bevonden die daar '*zur Vorbereitung eines Strafverfahrens*' vastgehouden werden; op diezelfde datum bevonden zich, op grond van een *Schutzhaftbefehl*, 1 104 gevangenen in een concentratiekamp in Duitsland dan wel in het kamp Amersfoort: die waren dus *abgetrennt*. In '42 arresteerde de *Sicherheitspolizei*, zoals reeds vermeld, 10 069 Nederlanders. Op 8 november '42 waren er 1 461 Nederlandse gevangenen in de concentratiekampen in Duitsland, terwijl voorts op die datum 3 773 personen '*zur Vorbereitung eines Strafverfahrens*' in Nederlandse gevangnissen zaten.

Wat het jaar '43 betreft, weten wij slechts dat de *Sicherheitspolizei* op 9 mei 5 391 '*Häftlinge zur Vorbereitung eines Strafverfahrens*' in handen had, en dat op die datum 2 124 Nederlandse *Schutzhäftlinge* in concentratiekampen in Duitsland nog in leven waren; het totaal-aantal gevangenen van de *Sicherheitspolizei* bedroeg toen 8 629.

Vijftien maanden later was dat totaal-aantal bijna verdubbeld. Het nummer van de '*Meldungen aus den Niederlanden*' d.d. 15 augustus '44 is namelijk bewaard gebleven en in dat nummer (het is de enige ons bekende indeling